

EINO LEINO SEIKKAILIJATAR



KUSTANTAMO
HELMIVYÖ

Seikkailijatar

Eino Leino

Seikkailijatar

Kustantamo Helmivyö
Turku 2023

Eino Leino: *Seikkailijatar*
Julkaissut alun perin Karisto 1913

ISBN 978-952-7469-24-8

Painopaikka: BoD - Books on Demand, Norderstedt, Saksa

Lukijalle

Eino Leino (1878–1926) oli monipuolinen kirjailija, runoilija, kriitikko, lehtimies, näytelmäkirjailija, prosaisti. Hän oli Suomen ensimmäisiä symbolisteja, joka halusi löytää vanhoista suomalaisista taruista universaaleja totuuksia ja tuntemuksia. *Kalevalan* pohjalta hän kirjoitti muun muassa näytelmät *Tuonelan joutsen* (1898) ja *Sota valosta* (1900) ja käytti aihepiiriä myös yhdessä tunnetuimmista teoksista, runoelmassa *Helkavirsiä* (1903).

Tunnetuin Leino on tietenkin runoilijana, ja monet hänen runoistaan, kuten ”Elegia”, ovat edelleen elävää kansanperinnettä. Proosaa Leino kirjoitti vähemmän eikä häntä tunneta ensisijaisesti romaaneistaan. Niistäkin arvostetaan lähinnä hänen routavuositrilogiaansa eli teoksia *Tuomas Vitikka* (1906), *Jaana Rönty* (1907) ja *Olli Suurpää* (1908). Leinon Orja-sarjaa, jonka neljä teosta *Työn orja*, *Rahan orja*, *Naisen orja* ja *Onnen orja* ilmestyivät ensimmäisen maailmansodan kynnyksellä vuosina 1911–1913, pidetään ”journalistisempänä” (termi Kai Laitisen) eikä yhtä onnistuneena.

Hyljeksityintä osaa Leinon proosatuotannosta on ollut hänen lyhyt viihderomaaninsa *Seikkailijatar*, jota yksikään kirjallisuutemme historioitsija ei taida mainita. Teos ilmestyi alun perin vuonna 1913 Kariston julkaisemana. Päähenkilönä on ruhtinas Rurikin tytär Zaïda, joka on jo nuorena naisena omapäinen ja omalaatuinen eikä suostu tavanomaisiin ratkaisuihin. Hän tutustuu ja rakastuu nuoreen kreivi Iljanskiin, joka ehdottaa karkaamista yhdessä. Karumatkan jälkeen kreivi ja Zaïda asettuvat lopulta aloilleen elämään kreivin rahoilla.

Zaïda kuitenkin kyllästyy Iljanskiin ja alkaa iskeä rakastajia itselleen. Hän hylkää miehet kerta toisensa jälkeen ja palaa kreivinsä luokse, koska taloudellinen ahdinko voi iskeä itselliseen naiseen koska tahansa – ja kerta toisensa jälkeen hänen rakastajansa joko tekevät itsemurhan tai surmaavat toisiaan kaksintaisteluissa rakkaudesta naiseen. Ensimmäinen uhri on kreivin oma veli.

Teos näyttäytyykin nykyään vähintään rikosromaanina tai jopa sarjamurhaajakirjana, jossa Zaïda käytännössä tappaa rakastajiaan – hän hän tietää käytöksensä seuraukset, mutta ei vä-

litä siitä tai jopa kiihottuu siitä. Teoksen ruu-
misluku on sangen korkea, varsinkin kun se on
myös lyhyt, ensimmäisessä laitoksessa noin 120
sivua.

Romaanissa on jännittäviä viittauksia orgioi-
hin ja niissä käytettäviin huumeisiin, mutta ny-
kyään hätkähdyttävältä tuntuvat ennen kaikkea
Leinon viittaukset sadomasokismiin. Zaïda tu-
tustuu tohtori Werneriin, joka osallistuu halul-
la naisen verisiin valloituksiin. Pariskunnan tu-
tustuessa Werner käytännössä solvaa Zaïdaa,
joka huutaa: “– Lisää, lisää! (...) Tahdon kuul-
la, kuka olen. Miksi te vaikenette? Ah, kuinka
te kiusaatte minua!” Kohtaus on kuin julmaa
rakastelua sanoilla.

Werner kuitenkin alistuu Zaïdan määräilyi-
hin ja hyppää esimerkiksi aitiosta permannolle
Zaïdan niin käskiessä. Mies kärsii ja yrittää it-
semurhaakin, mutta palaa aina Zaïdan luokse.
Samalla Werner ikään kuin hallitsee Zaïdaa alis-
tumalla hänen oikkuihinsa.

Toisesta valloituksen kohteesta, nuoresta aa-
telismiehestä Paulista taas kerrotaan:

Hän kuului oikeastaan lääkärikirjoihin, joissa hänen lajinsa olisi määritelty sanalla masokisti. Hän tahtoi, että hänelle tehtäisiin pahaa. Hänen suurin hekkumansa oli tulla häväistykseksi, halvennetuksi, nöyryytetyksi. Edellisenä talvena oli eräs 17-vuotias tyttö, johon hän oli ollut rakastunut, kuljettanut häntä aina takanaan kadulla kuin koiraa.

Zaïda testaa nuorta miestä ja painaa palavan savukkeen hänen kättään vasten. "Paul näytti kestävän tuskan mitä suurimmalla mielihyvällä."

Lieneekö tämä ensimmäinen suomalainen romaani, jossa kivun ja intohimon dialektiikka näyttelee merkittävää roolia juonessa? Masokismille nimen antanut Leopold von Sacher-Masoch myös mainitaan lopun oikeudenkäynnissä, jossa Zaïdan ja Wernerin puolustaja syyttää täyslaidallisen tsaristista slaavilaista maailmaa kohtaan:

Vuosisatainen sorto ja toimeton kohtalonusko olivat kylväneet slaavilaiseen maailmaan sairaita sielullisia ilmiöitä. Oliko sat-

tuma, että tämän sukupuoli-vietin kuuluttaja ja nimenantaja, Leopold v. Sacher-Masoch, oli galitsialainen?

Zäida pysyy oikeudenkäynnissä vaiti, mutta pohtii, että voisi kovaan ääneen kuvailla omaa näkemystään miehistä:

Hyvät herrat, hän olisi voinut huudahtaa, minä olen vain teidän kätenne työtä. Tällaiseksi ovat minut miehet tahtoneet, juuri tällaisena minua ihailleet ja rakastaneet. Älkää puhuko vain Venäjästä ja sen ylimmästä yhteiskunta-luokasta! Heitä kuohuu täynnä teidän ylpeät parlamenttinne, virastonne ja sanomalehden-toimistonne!

Toiset heistä saavuttavat ministeri-salkkuja, olisi hän vielä voinut sanoa. Toiset sortuvat katu-ojaan. Mutta kaikkialla he ovat naisten saaliita ja kaikkialla yhtä halveksuttavia.

Zäida onkin eräänlainen Eino Leinon tuotannolle tyypillinen sankari, nietzscheläinen yli-inhiminen, jolle muut ihmiset ovat olemassa vain

omien viettien ja heroisuuden toteuttamiseksi. Samalla tällainen yli-ihminen myös yleensä tuhoutuu.

Leinon muussakin tuotannossa esiintyy samantyyppisiä sävyjä kuin *Seikkailijattaressa*, vaikka toki tällaiset tunnot ovat yleisiä muussakin modernissa kirjallisuudessa. Tässä pienessä runossa (teoksesta *Sata ja yksi laulua*, 1898) tuntuu olevan kuin kauniisti kuvattu raiskaus:

Sua tahtoisin ottaa ma leuvan alta
ja taivuttaa sua taaksepäin
ja suudella suustasi ilkeät sanat,
joill' armotta raatelet sydäntäin.

Mut noin sua, noin sua enimmäen lemmin,
sinä impynen yön, sinä hämärän laps,
kun kulmas on musta ja mutrussa huuli
ja silmäsi säihkyä ja häilyvi haps!

Tietenkään *Seikkailijattaren* kuvaus sado-
masokistisesta suhteesta ei enää ole relevantti,
sillä se ei perustu konsensuaalisuuteen, vaan on

Eino Leinon Seikkailijatar (1913) on tekijälleen harvinainen eroottinen rikosromaani, jonka pääosassa on venäläinen ruhtinatar Zaïda. Tämä on asioiden tilaan nopeasti kyllästynyt nuori nainen, joka ottaa aina uuden rakastajan päästyään edellisestä eroon. Hän ajautuu lopulta vaikeuksiin esivallan kanssa.

Seikkailijatarta voi jopa pitää sarjamurhaaja-romaanina, sen verran usein Zaïda rakastajiaan päästää päiviltä. Teoksessa on myös hätkähdyttäviä viittauksia sadomasokismiin.

Seikkailijatar on viimeksi julkaistu painettuna vuonna 1989 eikä sitä ole ollut saatavilla sähkö- tai äänikirjana. Teoksessa on mukana myös kaksi Leinon rikosaiheista novellia sekä Juri Nummelinin esipuhe.

ISBN 978-952-7469-24-8

**KUSTANTAMO
HELMIVYÖ**



9 789527 469248

Kannet: JT Lindroos | oivas.com